

Sygn. akt V CSK 11/15

POSTANOWIENIE

Dnia 23 lipca 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Wojciech Katner

w sprawie z powództwa A. M.
przeciwko Szpitalowi S.A. w T.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 23 lipca 2015 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powoda
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach
z dnia 30 maja 2014 r., sygn. akt V ACa 35/14,

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) nie obciąża powoda na rzecz strony pozwanej kosztami postępowania kasacyjnego,**
- 3) odmawia adwokatowi K.G. przyznania wynagrodzenia z tytułu udzielenia powodowi nieopłaconej pomocy prawnej z urzędu.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 30 maja 2014 r. Sąd Apelacyjny w Katowicach zmienił zaskarżony apelacją przez powoda wyrok Sądu Okręgowego w Gliwicach z dnia 29 października 2013 r., tylko przez odstąpienie od obciążania powoda kosztami procesu. W pozostałym zakresie oddalił apelację od powołanego wyroku, którym oddalone zostało powództwo A. M. przeciwko Szpitalowi Spółce Akcyjnej w T. o odszkodowanie i zadośćuczynienie wskutek zaniedbań pozwanego Szpitala i doprowadzenia do śmierci córki powoda. Oddalenie powództwa, a następnie apelacji powoda wynikało z przyznania wprawdzie, że zgon córki wywołał u powoda głęboki ból, frustrację, żal oraz nawet depresję, ale nie oznaczało to dopatrzenia się przez Sądy rozpoznające sprawę w toku instancji wystąpienia przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej strony pozwanej, określonych przez art. 446 § 3 i 4 k.c. w związku z art. 444 § 1 i art. 415 k.c.

W skardze kasacyjnej powód zarzucił Sądowi Apelacyjnemu naruszenie prawa materialnego, tj. art. 446 § 3 i 4 k.c. w związku z art. 444 § 1 i art. 415 k.c. przez przyjęcie braku związku przyczynowego między działaniami medycznymi podejmowanymi przez lekarzy pozwanej a śmiercią pacjentki; art. 30 ustawy o zawodzie lekarza i lekarza dentysty oraz art. 7 ustawy o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta przez ich niezastosowanie i nieuprawnione przyjęcie, że nie mają one zastosowania w sytuacjach opisanych w art. 32 uchwały Nadzwyczajnego II Zjazdu Lekarzy z dnia 14 grudnia 1991 r. w sprawie Kodeksu Etyki Lekarskiej. Naruszenie przepisów postępowania dotyczy art. 217 § 1 i 3 oraz art. 227 k.p.c., a także art. 233 § 1 w związku z art. 391, art. 378 § 1 i art. 382 k.p.c. Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy w tym zakresie do ponownego rozpoznania, a także o zasądzenie pełnomocnikowi z urzędu wynagrodzenia za udzielenie powodowi nieopłaconej pomocy prawnej. W odpowiedzi na skargę kasacyjną strona pozwana wniosła o jej nieprzyjmowanie do rozpoznania, ewentualnie o jej oddalenie i zasądzenie kosztów postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie mogła zostać przyjęta do rozpoznania ze względu na niespełnienie przesłanek określonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Wniosek pełnomocnika powoda o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania odwołuje się do art. 398 § 1 pkt 1 k.p.c. formułując, jego zdaniem istotne zagadnienie prawne dotyczące tego, czy zasady uregulowane w wymienionym postanowieniu Kodeksu Etyki Lekarskiej mogą wyłączyć zastosowanie art. 30 ustawy o zawodzie lekarza i lekarza dentysty oraz art. 7 ustawy o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta. Stawiając problem w taki sposób, skarżący wskazuje na wymienione przepisy obu ustaw, jako przepisy bezwzględnie obowiązujące, zawierające nakaz udzielenia pacjentowi odpowiednich świadczeń zdrowotnych, odnosząc to zwłaszcza do sytuacji wymagającej natychmiastowej pomocy medycznej ze względu na stan zagrażający życiu lub zdrowiu. Temu przeciwstawione jest wskazane postanowienie uchwały Zjazdu Lekarzy w sprawie Kodeksu Etyki Lekarskiej, które jakby zwalnia lekarza z postępowania nakazanego w powołanych ustawach, jeżeli ma do czynienia ze stanem terminalnym, przez brak obowiązku w takim przypadku podejmowania i prowadzenia reanimacji lub uporczywej terapii i stosowania środków nadzwyczajnych.

Jednak w następnym zdaniu pełnomocnik powoda odpowiada sam na zadane pytanie, wskazując na źródła obowiązującego prawa, wśród których nie ma Kodeksu Etyki Lekarskiej. Dodać można, że nie ma wśród źródeł prawa, wymienionych w art. 87 Konstytucji żadnego kodeksu etyki zawodowej. Zdaniem skarżącego, powołującego się nawet ogólnie na orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego, Kodeks Etyki Lekarskiej nie jest źródłem prawa. Z tego musi wynikać wniosek, że zasady wyrażone w tym Kodeksie nie mogą wyłączać stosowania bezwzględnie obowiązujących przepisów ustawowych. Zatem w gruncie rzeczy pełnomocnik skarżącej już w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej odpowiedział na postawione przez siebie pytanie, na wyrost chyba nazwane istotnym zagadnieniem prawnym. W sprawie zakończonej prawomocnie zaskarżonym wyrokiem w sposób śladowy wystąpił problem etyki lekarskiej i to bez eksponowania powołanej uchwały Zjazdu Lekarzy. Sądzić należy, że postępowanie etyczne w każdym zawodzie, ale zwłaszcza w tak szczególnym z punktu widzenia postaw etycznych, jest oczekiwane niezależnie od uchwalania odpowiednich kodeksów. W ustaleniach faktycznych

rozpoznawanej sprawy trudno się dopatrzeć w postępowaniu lekarzy - wobec krytycznego stanu zdrowia córki powoda - konfliktu między zastosowaniem przez nich przepisów prawa, a zasadami etyki lekarskiej. W postępowaniu dowodowym wykazane zostało, że lekarze pozwanego Szpitala zastosowali wszystkie procedury medyczne, które należało zastosować i które były możliwe. Kwestionowanie ustalonego stanu faktycznego i ocena dowodów znajdują się poza podstawami kasacyjnymi, a ustalenia faktów wiąże Sąd Najwyższy (art. 398³ § 3 i art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

Przedstawiając zagadnienie prawne pełnomocnik skarżącego nie zauważył, że w orzecznictwie i w doktrynie od dawna jest utrwalone stanowisko co do tego, jak ma się wykazać występowanie takiego zagadnienia, dla którego to, że dotychczas nie zajmował się nim Sąd Najwyższy, co zostało podniesione w uzasadnieniu wniosku, jest tylko jedną z przesłanek. Podstawową przesłanką jest waga zagadnienia i dotychczasowe stanowisko doktryny i orzecznictwa, wykazujące rozbieżności w jego rozstrzygnięciu. Ma się także uwzględnić publicznoprawny charakter skargi kasacyjnej i jej znaczenie dla rozwoju prawa (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 7 października 2010 r., I CSK 189/10, z dnia 23 marca 2012 r., II PK 2/12, z dnia 18 marca 2012 r., II CSK 180/12 i z dnia 21 maja 2013 r., IV CSK 53/13, wszystkie nie publ.). We wniosku żadnej takiej analizy prawnej nie przeprowadzono, a odpowiadając na dość oczywiste w efekcie postawione pytanie, zostało ono przez skarżącego zdezawuowane. Tak więc nie zostały spełnione wymagania postawione wnioskowi o przyjęcie skargi do rozpoznania według art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., a także przez art. 398⁴ § 2 k.p.c. Należy do tego dodać, że już w tym fragmencie skargi kasacyjnej, w którym uzasadniane były jej podstawy pojawiło się stwierdzenie (s. 5) o oczywistym naruszeniu prawa przez Sąd Apelacyjny w zaskarżonym wyroku, jednak ta oczywistość nie została następnie wskazana jako przesłanka (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) we wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania.

W tych okolicznościach należało na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówić przyjęcia skargi do rozpoznania. Jednocześnie na podstawie art. 102 w związku z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c. należało odstąpić od obciążania powoda na rzecz strony pozwanej zwrotem kosztów postępowania. Należało także uznać wobec

przytoczonych argumentów sprzeciwiających się przyjęciu skargi do rozpoznania, że uzasadnienie wniosku o jej przyjęcie nie spełnia podstawowych wymagań stawianych przez art. 398⁴ § 2 k.p.c. i z tego względu należało odmówić przyznania wynagrodzenia działającemu z urzędu pełnomocnikowi powoda.

I.n